

POSTANOWIENIE

23 lipca 2026 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Agnieszka Jurkowska-Chocyk

na posiedzeniu niejawnym 23 lipca 2026 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa B.S. i D.S.
przeciwko Syndykowi masy upadłości Bank spółki akcyjnej w upadłości w W.
o ustalenie,
na skutek skargi kasacyjnej Syndyka masy upadłości Bank spółki akcyjnej w
upadłości w W.
od wyroku częściowego Sądu Apelacyjnego w Katowicach
z 11 grudnia 2024 r., V ACa 1050/23,

- I. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- II. pozostawia rozstrzygnięcie o kosztach postępowania kasacyjnego w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 30 listopada 2022 r. Sąd Okręgowy w Gliwicach ustalił, że umowa kredytu hipotecznego z dnia 25 sierpnia 2008 r. nr [...] zawarta pomiędzy powódkami D.S. i B.S. a Bank1 SA w K. jest nieważna (pkt 1); zasądził od pozwanego na rzecz powódki D.S. kwotę 20.817,59 złotych z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 30 listopada 2022 r. (pkt 2); zasądził od pozwanego na rzecz powódki B.S. kwotę 20.817,59 złotych z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 30 listopada 2022 r. (pkt 3); w pozostałym zakresie oddalił powództwo (pkt 4);

zasądził od pozwanego na rzecz powódek kwotę 11.800 złotych tytułem kosztów procesu (pkt 5).

Wyrokiem częściowym z 11 grudnia 2024 r. Sąd Apelacyjny w Katowicach oddalił apelację pozwanego.

Pozwany wniósł skargę kasacyjną, w której zaskarżył wyrok częściowy Sądu Apelacyjnego w całości. We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powołał się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, sprowadzającego się do rozstrzygnięcia, czy kryterium, na podstawie którego strona jest uprawniona do określenia wysokości świadczenia, a w niniejszej sprawie – na podstawie którego bank jest uprawniony do określenia kursu waluty obcej – może wynikać nie z treści samych oświadczeń woli stron, a z innych czynników, które na podstawie art. 56 k.c. współkształtują treść stosunku prawnego, tj. z zasad współżycia społecznego lub ustalonych zwyczajów.

W odpowiedzi powódki wniosły o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i zasądzenie na ich rzecz zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Nakładając na skarżących obowiązek wskazania i uzasadnienia oznaczonej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, ustawodawca zmierzał do zagwarantowania, że skarga kasacyjna, nadzwyczajny środek zaskarżenia prawomocnych orzeczeń, będzie pełnić przypisane jej funkcje publicznoprawne. Ograniczenie przesłanek do czterech ma więc zapewnić, że przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne, a skarga kasacyjna nie stanie się instrumentem wykorzystywanym w każdej sprawie.

Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie nowe, nierozwiązane dotychczas w orzecznictwie, którego

wyjaśnienie może przyczynić się do rozwoju prawa. Zagadnienie prawne powinno, przede wszystkim, być sformułowane w oparciu o okoliczności mieszczące się w stanie faktycznym sprawy wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń (postanowienie Sądu Najwyższego z 7 czerwca 2001 r., III CZP 33/01), a jednocześnie zostać przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, aby umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, niesprowadzającej się do samej subsumpcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu (postanowienia Sądu Najwyższego: z 15 października 2002 r., III CZP 66/02; z 22 października 2002 r., III CZP 64/02; z 5 grudnia 2008 r., III CZP 119/08).

Podniesione przez skarżącego wątpliwości wykładnicze i sformułowane zagadnienie prawne koncentrują się wokół problemu dotyczącego abuzywności postanowień umowy i skutków tej abuzywności. Należy zauważyć, że kwestie te były przedmiotem licznych wypowiedzi Sądu Najwyższego (zob. m.in. uchwałę pełnego składu Izby Cywilnej Sądu Najwyższego z 25 kwietnia 2024 r., III CZP 25/22; wyroki SN: z 10 maja 2022 r., II CSKP 285/22; z 13 maja 2022 r., II CSKP 293/22; z 13 maja 2022 r., II CSKP 405/22; z 31 marca 2023 r., II CSKP 1052/22; z 30 stycznia 2026 r., II CSKP 1053/23; z 21 stycznia 2026 r., II CSKP 258/23).

Zagadnienie dotyczące możliwości zastosowania art. 56 k.c. również było analizowane w kontekście tzw. umów frankowych (zob. np. uchwałę Sądu Najwyższego z 28 kwietnia 2022 r., III CZP 40/22; wyrok Sądu Najwyższego z 6 października 2023 r., II CSKP 863/23; postanowienie Sądu Najwyższego z 21 października 2025 r., I CSK 1772/25; postanowienie Sądu Najwyższego z 26 czerwca 2026 r., I CSK 2976/25).

Sąd Najwyższy dostrzegł, że o treści stosunku prawnego powstałego w wyniku zawarcia umowy kredytu bankowego decyduje nie tylko treść samych oświadczeń woli i mającego zastosowanie wzorca umownego ustalonego przez bank, ale decydują także przepisy prawa, zasady współżycia społecznego i ustalone zwyczaje (art. 56 k.c.). W uzasadnieniu uchwały składu całej Izby Cywilnej z 25 kwietnia 2024 r., III CZP 25/22 (OSNC 2024, nr 12, poz. 118), Sąd Najwyższy, odnosząc się do zwyczajów jako hipotetycznego źródła kształtowania

kursu waluty, zaznaczył przy tym, iż trudno jest przyjąć, aby przy zawieraniu umów kredytu ukształtował się zwyczaj odwoływania się do takiego kursu. Obserwacja praktyki bankowej prowadzi bowiem do wniosku, że w analizowanych stosunkach prawnych powszechnie przyjętym zwyczajem było raczej zastrzeganie niedozwolonych postanowień, w których określenie kursu waluty pozostawiano bankowi, a nie stosowanie jakiegoś konkretnego, „niezależnego od stron”, kursu, np. kursu średniego NBP.

Wobec powyższego podniesione przez skarżącego wątpliwości interpretacyjne należy uznać za wyjaśnione, zaś kwestia prezentowana przez skarżącego jako „istotne zagadnienie prawne” nie stanowi obecnie zagadnienia nowego.

Z tych względów Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 1 k.p.c.).

Orzeczenie o kosztach postępowania kasacyjnego pozostawiono zgodnie z art. 108 § 1 w zw. z art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c. sądowi, który wyda orzeczenie kończące postępowanie w sprawie.

A.G.

[SOP]